

method. When insemination female rabbits taken into account unfertilized female, between families, the number of live and stillborn rabbits, the number of rabbits at excommunication. The results visual estimates evaluation and index values compactness formed three constitutional types rabbits (leptosoman type - compactness index 60, mezosoman type - compactness index 60-64, euryosoman type - compactness index of 64 or more).

Defining sexual activity female rabbits all types of constitution revealed a clear pattern of increasing the percentage of animals pregnancy as the exact definition of the terms of their readiness for covering. Found that the highest fertility rates, the number of rabbits and preservation weaned them to implement females differed mezosoman type constitution. The viability of rabbits has a direct relationship with the type of constitution female rabbits. The highest rate was observed in animals mezosoman type of constitution, and the lowest was in leptosoman animals. The index fertility while the average was 1.1.

In the selection process to improve the performance of reproductive ability rabbits recommend the selection of animals mainly mezosoman constitution type, characterized by a conical shape, strong type and average value of the compactness index.

Keywords: doe-rabbits, reproductive ability, productive qualities constitution, index whip, breed, sexual activity.

УДК 636.371.033

М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ МОЛОДНЯКУ ОВЕЦЬ ЦИГАЙСЬКОЇ ПОРОДИ ТА ПОМІСЕЙ З АСКАНІЙСЬКИМИ КРОСБРЕДАМИ

**П. Г. ЖАРУК, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, завідувач лабораторії вівчарства
К. В. ЗАРУБА, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, завідувач лабораторії вівчарства
Інститут тваринництва степових районів імені М. Ф. Іванова
“Асканія-Нова” – Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства
E-mail: zaruba_kv@mail.ru**

Анотація. Одним з ефективних методів збільшення виробництва м'яса овець, і підвищення її якості, є широке використання схрещування. Популярність цигайської породи викликана, як її високою життєздатністю у різних умовах середовища, так і комбінованою продуктивністю. Для підвищення рівня м'ясної продуктивності та поліпшення її якості було проведено схрещування вівцематок цигайської

© П. Г. Жарук, К. В. Заруба, 2016

породи кримського заводського типу з плідниками асканійської м'ясо-вовнової породи із кросбредною вовною.

Метою досліджень є оцінка м'ясної продуктивності, забійних показників і морфологічного складу туш молодняку цигайської породи та помісей.

Дослідження проведено за загальноприйнятою методикою постановки науково-господарського експерименту з розподілом тварин на контрольну та дослідну групи. Контрольний забій проведено згідно методики оцінки м'ясної продуктивності овець, при відлученні молодняку у 4,5-місячному віці та 6,5-місячному після відгодівлі.

Встановлено, що за період відгодівлі (з 4,5 до 6,5-місячного віку) середня жива маса цигайських баранців зросла на 12,5 кг і склала 39,3 кг. У помісей даний показник зріс до 40,7 кг, або на 12,2 кг. Відзначено вищий забійний вихід у помісних тварин на 0,7-0,9 абсолютних відсотка.

Як чистопородні, так і помісні тварини, мають достатньо високу питому частку м'якоті у туші (69,8...72,0 %). Також, встановлено менше зростання кількості жирової тканини у помісей. Питома частка жирової тканини складає 4,8% проти 5,9% у цигайських.

У цілому, виявлено позитивний вплив схрещування на м'ясну продуктивність молодняку. Тому, для виробництва ягнятини та баранини рекомендується використовувати промислове схрещування вівцематок цигайської породи з баранами асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною.

Подальшу селекційно-племінну роботу з вівцями цигайської породи кримського типу необхідно спрямувати на покращення їх м'ясних якостей.

Ключові слова: цигайська порода, помісі, забійна маса, забійний вихід, сортовий склад м'яса.

Актуальність. Проблема підвищення ефективності вівчарства може бути вирішена, здебільшого, за рахунок зростання м'ясної продуктивності, оскільки, виробництво м'яса покриває витрати. Реалізація ягнят у віці до року дає можливість отримати високоякісну продукцію, за умов невисокої собівартості, так як найбільш інтенсивний ріст м'язової тканини відбувається до річного віку, а туші мають помірний вміст жиру.

Одним з ефективних методів збільшення виробництва м'яса овець і підвищення її якості є широке використання схрещування. Цей метод дозволяє підвищити продуктивність у помісей та покращити якість продукції [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Популярність цигайської породи викликана, як її високою життєздатністю в різних умовах середовища, так і комбінованою продуктивністю. Вони невибагливі до умов утримання та можуть ефективно використовувати малопродуктивні природні угіддя, особливо, у посушливих степових районах. Також, вони є придатними до швидкого нагулу та відгодівлі, а їх

м'ясо має відмінні смакові якості. Для підвищення рівня м'ясної продуктивності овець цигайської породи, широко використовується схрещування з плідниками напівтонкорунних, м'ясних та курдючних порід. [3, 6, 8]. В Україні для підвищення вовнової та м'ясної продуктивності, а також для покращення технологічних властивостей цигайської вовни, використовують кросбредних баранів [2].

Мета. З огляду на актуальність даної проблеми, нами було поставлено завдання дослідити рівень м'ясної продуктивності молодняку цигайської породи та помісей з асканійською м'ясо-вовною породою з кросбредною вовною, а також провести порівняльний забій для встановлення змін за період вирощування.

Методи. Експериментальна робота виконана у ДПДГ "Чорноморське" АР Крим. Було сформовано дві групи баранців: контрольна з чистопородних тварини цигайської породи кримського заводського типу (Ц) та дослідна з двохпородних помісей з асканійською м'ясо-вовною породою (Ц×АК). Після відлучення у 4,5-місячному віці вони були поставлені на відгодівлю терміном 60 днів.

Контрольний забій баранців проводили згідно методики оцінки м'ясної продуктивності овець після відлучення у 4,5-місячному віці та відгодівлі у 6,5-місяців [4]. Морфологічний склад туш визначали за результатами обвалювання правих напівтуш після 24-годинного охолодження, при цьому визначали вихід м'якоті, кісток і жиру. Хімічний склад визначали у найдовшому м'язі спини (*mus. longissimus dorsi*).

Біометричну обробку даних здійснювали за допомогою програмного забезпечення MS Excel з використанням статистичних функцій за алгоритмами М. О. Плохінського.

Результати. Нами було досліджено рівень м'ясної продуктивності баранчиків, при відлученні від вівцематок у 4,5-місячному віці (табл. 1). Передзабійна маса чистопородних тварин склала, в середньому, 26,8 кг, а у помісей - 28,5 кг. Отримані, при проведенні контрольного забою, дані свідчать, що забійна маса цигайських баранців 11,83 кг, а забійний вихід 44,1%. У помісей відповідно 12,77 та 44,8%. Відзначимо, що у тушах піддослідних ягнят кількість внутрішнього жиру була незначна і становила, в середньому, 0,03 кг та 0,11 кг.

За період відгодівлі (з 4,5 до 6,5-місячного віку) середня жива маса цигайських баранців зросла на 12,5 кг і склала 39,3 кг. У помісей цей показник зріс до 40,7 кг, або на 12,2 кг. У 6,5-місячному віці помісні тварини переважали чистопородних на 1,4 кг або 3,6%.

Забійна маса у 6,5-місячному віці складає 16,85 кг у чистопородних та 17,82 кг у помісних тварин. Необхідно відзначити збільшення кількості внутрішнього жиру у тушах, його маса становить 0,65 кг та 0,72 кг відповідно. Також, у досліджуваних групах спостерігається деяке зменшення забійного виходу до 42,9% у цигайських та 43,8 % у помісних баранців.

1. Відгодівельні та забійні показники ягнят піддослідних груп ($\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$)

Показник	Генотипи			
	Ц		Ц×АК	
	4,5 місяців	6,5 місяців	4,5 місяців	6,5 місяців
Передзабійна маса, кг	26,8±0,44	39,3±0,33	28,5±1,00	40,7±0,66
Маса парної туші, кг	11,8±0,26	16,2±0,31	12,7±0,59	17,1±0,26
Маса внутрішнього жиру, кг	0,03±0,01	0,65±0,13	0,11±0,03	0,72±0,11
Забійна маса, кг	11,83±0,25	16,85±0,36	12,77±0,63	17,82±0,19
Забійний вихід, %	44,1	42,9	44,8	43,8
Маса охолодженої туші, кг	11,4±0,31	15,6±0,31	12,12±0,57	16,5±0,21

У цілому, тушки 6,5-місячних досліджуваних баранців за показниками вгодованості і виповненості м'язами з чітко вираженим поливом жиру, належали до першого класу.

Показники м'ясної продуктивності овець кримського типу за даними Д. М. Охотіної у 8-місячному віці без попередньої відгодівлі були наступними: забійна маса – 16,5 кг, забійний вихід – 44,2 % [5]. У дослідженнях, проведених у ЗАО «Зорінское» Саратовської області, на вівцях цигайської породи, були отримані дещо вищі показники забійної маси та забійного виходу. Так, у 4 місяці забійна маса складала 13,88 кг, а забійний вихід 48,04%. У 7-місячному віці вказані показники склали відповідно 16,76 та 48,35% [3, 7]. Тож, можна констатувати, що отримані нами дані, загалом, характерні для цигайської породи, та свідчать про високі відгодівельні якості цих овець та їх придатність до інтенсивної відгодівлі.

У цілому, помісні тварини характеризувалися вищими показниками перед забійної маси, забійного виходу та маси туші. Відзначимо найбільш високу скоростиглість помісей, які вже у 4,5-місячному віці характеризуються достатньо високими показниками м'ясної продуктивності.

Рівень м'ясної продуктивності визначають не лише за показниками забійної маси та забійного виходу, але й за морфологічним та сортовим складом охолодженої туші (табл. 2).

М'язова тканина є основною складовою частиною туші. Від її ступеню розвитку безпосередньо залежить результат оцінки м'ясної продуктивності та, зокрема, харчової цінності м'яса. У тушах молодняку в різному віці відзначається різне співвідношення тканин. Так, у 4,5-місячному віці у чистопородних тварин частка м'якоті складає, в середньому, 69,8%, кісткової тканини – 30,2 % та незначна кількість жирової, яку виділити практично неможливо. Після відгодівлі співвідношення змінюється. Загалом, у туші цигайських ягнят, питома частка м'язової тканини (м'яса) зросла на 39,4% до 11,1 кг. Відповідно, зростає і її питома частка до 71,2%. Жирова тканина у 6,5 місяців складає 0,92 кг, або 5,9% від маси туші.

У помісних тварин спостерігається деяке зменшення питомої частки м'якоті з 72% до 71,2%. При цьому, маса м'язової тканини зросла на 3,11 кг і у 6,5-місячному віці склала 11,83 кг. Збільшення кількості жирової

тканини у помісей зростає значно менше, порівняно з чистопородними. Питома частка жирової тканини складає 4,8%, або на 1,1 абсолютний відсоток менше, ніж у цигайських.

2. Морфологічний та сортовий склад туш піддослідних баранців ($\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$)

Показники	Генотипи				
	Ц		Ц×АК		
	4,5 місяців	6,5 місяців	4,5 місяців	6,5 місяців	
Маса охолодженої туші, кг	11,4±0,31	15,6±0,31	12,12±0,57	16,5±0,21	
М'язова тканина	кг % до маси туші	7,96±0,26 69,8	11,1±0,09 71,2	8,72±0,50 72,0	11,83±0,10 71,7
Жирова тканина	кг % до маси туші	- -	0,92±0,12 5,9	- -	0,80±0,07 4,8
Кісткова тканина	кг % до маси туші	3,44±0,12 30,2	3,58±0,11 22,9	3,39±0,10 28,0	3,89±0,50 23,5
Коефіцієнт м'ясності	2,31	3,36	2,57	3,24	
Площа м'язового вічка, см ²	12,26±1,1 2	16,67±0,9 4	14,25±1,18	15,41±0,79	
I сорт: м'ясо	5,94±0,27	8,67±0,13	6,74±0,37	9,60±0,13	
жир	-	0,77±0,06	-	0,60±0,09	
кістки	2,37±0,09	2,48±0,08	2,33±0,03	2,58±0,06	
Всього I сорт	8,31±0,36	11,93±0,0	9,07±0,41	12,78±0,23	
II сорт: м'ясо	1,73±0,06	1,95±0,19	1,61±0,15	1,72±0,01	
жир	-	0,21±0,03	-	0,20±0,02	
кістки та сухожилля	0,65±0,10	0,53±0,01	0,57±0,08	0,54±0,01	
Всього II сорт	2,38±0,11	2,62±0,25	2,19±0,23	2,47±0,02	
III сорт: м'ясо	0,28±0,03	0,44±0,06	1,03±0,62	0,50±0,02	
жир	-	-	-	-	
кістки та сухожилля	0,42±0,02	0,56±0,03	0,48±0,01	0,77±0,08	
Всього III сорт	0,69±0,05	1,0±0,08	0,85±0,05	1,27±0,10	

Кісткова тканина за період відгодівлі за масою змінюється недостатньо. Так, у 4,5 місяців маса кісток цигайських баранців становить 3,43 кг, а у 6,5 місяців збільшилася до 3,58 кг, або на 4%. У помісей зросло з 3,39 до 3,89 кг, або на 14,7%. Враховуючи зростання кількості м'язової тканини та накопичення жирової тканини, спостерігається зменшення питомої частки кісток у чистопородних до 22,9%, а у помісей до 23,5%.

Отримані дані підтверджуються коефіцієнтом м'ясності, який зростає з 2,31 у 4,5-місячних цигайських ягнят до 3,36 у 6,5-місячних. У помісних тварин цей показник склав у 4,5-місяців 2,57 і у 6,5-місячних зріс до 3,24.

Результати контрольного забою у 4,5-місячному віці свідчать про інтенсивний ріст м'язової та кісткової тканини, та невисокий вміст жирової. У період відгодівлі з 4,5- до 6,5-місячного віку, виявлено сповільнення росту кісткової тканини, в той же час продовжується інтенсивний ріст м'язової та накопичення жирової тканин. У помісей спостерігається менша інтенсивність відкладення жирової тканини, порівняно з чистопородними.

Морфологічні дослідження туш доповнюються даними щодо їх сортового розрубу. Встановлено, що у чистопородних тварин при відлученні у 4,5 місяців вихід першого сорту складає 73,0%. У 6,5-місячному віці цей показник зростає до 76,8%, при цьому необхідно відзначити, що збільшення, здебільшого, відбувається за рахунок м'яса та жиру. Питома частка відрубів II і III сортів є меншою, і становила у віці 4,5 місяців відповідно 20,9 і 6,1 %. У 6,5 місяців їх питома частка дещо змінюється і складає 16,8 та 6,4%.

У помісей у 4,5-місячному віці частка відрубів першого сорту складає 74,8 % і після відгодівлі зростає до 77,5%. У цілому, за цим показником помісні баранці переважають чистопородних, незалежно від віку забою.

Для визначення харчової та біологічної цінності м'яса необхідне найбільш глибоке вивчення хімічного складу (табл. 3).

Результати хімічного складу найдовшого м'яза спини вказують на високі якісні характеристики одержаних тушок. У зразках цигайських баранців кількість загальної вологи у 4,5-місячному віці склала 79,76%, а у 6,5-місячному зменшується на 2,04 абсолютних відсотки. Натомість, спостерігається зростання кількості протеїну та жиру на 0,96 та 1,22 абсолютних відсотка, відповідно. У зразках помісних тварин відбуваються схожі процеси. Проте, спостерігається більш високе зростання протеїну на 2,05 абсолютних відсотка, а жиру лише на 0,61.

3. Хімічний склад найдовшого м'яза спини піддослідних баранців, %

Показники	Ц		Ц×АК	
	4,5 місяців	6,5 місяців	4,5 місяців	6,5 місяців
Загальна волога	79,76±0,64	77,72±0,53	79,79±0,49	77,4±0,44
Протеїн	18,09±0,53	19,05±0,31	16,66±0,40	18,71±0,42
Жир	1,13±0,20	2,35±0,21	0,99±0,17	1,60±0,04
Зола	1,02±0,03	0,88±0,01	0,90±0,01	0,97±0,03

Висновки і перспективи. Встановлено позитивний вплив схрещування на показники м'ясної продуктивності молодняка. Забійний вихід у молодняка 4,5-місячного віку склав 44,1% у чистопородних тварин та 44,8% у помісей, а у 6,5-місячному відповідно 42,9 та 43,8%. У помісей також більш висока питома частка м'якоті (72,0 та 71,7%), порівняно з цигайськими ровесниками. Також, відзначаємо зменшення вмісту жирової тканини у тушах помісних тварин.

Подальшу селекційно-племінну роботу з вівцями цигайської породи кримського типу необхідно спрямувати на покращення їх м'ясних якостей. А для товарного виробництва ягнятини та баранини використовувати їх промислове схрещування з баранами асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною.

Список використаних джерел

1. Боголюбский, С. Н. Развитие мясности овец и морфологические методы ее изучения [Текст] // С. Н. Боголюбский / Алма-Ата, «Наука», 1971. – 145 С.
2. Вівчарство України [Текст] : підр. / за ред. В. П. Бурката. – К.: Аграрна наука, 2006. – 117-154 С.
3. Лушников, В. П. Мясная продуктивность молодняка разных пород овец в Саратовском Заволжье [Текст] / В. П. Лушников, А. В. Молчанов, М. А. Егоров // Овцы. Козы. Шерстяное дело. – 2009. – №1. – 43-44 С.
4. Методика оценки мясной продуктивности овец [Текст] – Дубровицы, 1979. – 49 С.
5. Охотина, Д. Н. Черноморский заводской тип овец цигайской породы [Текст] / Д. Н. Охотина, Ф. Д. Яшин, В. П. Походенко // Овцеводство : респ. межвед. темат. науч. сб. – К.: Урожай, 1987. – № 24. – 29-32 С.
6. Скорых, Л. Н. Морфобиологические особенности молодняка овец различных генотипов [Текст] / Л. Н. Скорых // Зоотехния. – 2010. – №6. – 2-3 С.
7. Филатова, А. Л. Перспективы цигайского овцеводства на юге России [Текст] / А.Л. Филатова, В. Д. Мильчевский, Ю. И. Чинаров // Овцы. Козы. Шерстяное дело. – 2014. – №3. – 4-6 С.
8. Шкилев, П. Н. Возрастные изменения некоторых анатомических частей туши молодняка овец южного Урала [Текст] / П. Н. Шкилев, В. И. Косилов, Е. А. Никонова // Овцы. Козы. Шерстяное дело. – 2014. – №2. – 24-26 С.

References

1. Bogoljubskij, S. N. (1971). Razvitie mjasnosti ovec i morfologicheskie metody ee izuchenija [Development of meat performance of sheep and morphological methods for investigation of it]. Alma-Ata: Nauka, 145.
2. Burkat, V. P. (2006). Vivcharstvo Ukrainy [Sheep husbandry of Ukraine]. Kyiv: Agrarna nauka, 117-154.
3. Lushnikov V. P., Molchanov, A. V., Yegorov, M. A. Mjasnaja produktivnost' molodnjaka raznyh porod ovec v Saratovskom Zavolzh'e [Meat performance of lambs from various breed of sheep in the Saratov region]. Sheep, goats, wool production, 1, 43-44.
4. Metodika ocenki mjasnoj produktivnosti ovec (1979). [Methodology for assessment of meat performance of sheep]. Dubrovitsy, 49.
5. Ohotina D. N., Yashin, F. D., Pohodenko, V. P. (1987). Chernomorskij zavodskoj tip ovec cigajskoj porody [Black Sea productive type of the Tsigay breed of sheep]. Sheep husbandry: interdisciplinary thematic collection of scientific articles, 24, 29-32.

6 Skoryh, L. N. (2010). Morfobiologicheskie osobennosti molodnjaka ovec razlichnyh genotipov [Morphological and biological peculiarities of lambs from various genotypes]. Zootekhnia, 6, 2-3.

7. Filatova A. L., Mil'chevskij, V. D., Chinarov, Ju. I. (2014). Perspektivy cigajnskogo ovcevodstva na juge Rossii [Prospects for Tsigay sheep husbandry in the Southern Russia]. Sheep, goats, wool production, 3, 4-6.

8. Shkilev P.N., Kosilov, V. I., Nikonova, E. A. (2014). Vozrastnye izmenenija nekotoryh anatomicheskikh chastej tushi molodnjaka ovec juzhnogo Urala [Age-related modifications of some anatomical parts of carcasses of lambs in the Southern Ural]. Sheep, goats, wool production, 2, 24-26.

МЯСНАЯ ПРОДУКТИВНОСТЬ МОЛОДНЯКА ОВЕЦ ЦИГАЙСКОЙ ПОРОДЫ И ПОМЕСЕЙ С АСКАНИЙСКИМИ КРОСБРЕДАМИ

П. Г. Жарук, К. В. Заруба

Аннотация. Одним из эффективных методов увеличения производства мяса овец и повышение ее качества является широкое использование скрещивания. Популярность цигайской породы вызвана как ее высокой жизнеспособностью в различных условиях среды, так и комбинированной продуктивностью. Для повышения уровня мясной продуктивности и улучшения ее качества, было проведено скрещивание овцематок цигайской породы крымского заводского типа с производителями асканийской мясо-шерстной породы с кроссбредной шерстью.

Целью исследований является оценка мясной продуктивности, убойных показателей и морфологического состава туш молодняка цигайской породы и помесей.

Исследование проведено по общепринятой методике постановки научно-хозяйственного эксперимента, с распределением животных на контрольную и опытную группы. Контрольный убой проведен по методике оценки мясной продуктивности овец, при отбивке молодняка в 4,5-месячном возрасте и 6,5-месячном после откорма.

Установлено, что за период откорма (с 4,5 до 6,5-месячного возраста) средняя живая масса цигайских баранов выросла на 12,5 кг и составила 39,3 кг. В помесей этот показатель вырос до 40,7 кг, или на 12,2 кг. Отмечено более высокий на 0,7-0,9 абсолютных процента убойный выход в поместных животных.

Как чистопородные, так и поместные животные, имеют достаточно высокую удельную долю мякоти в туше (69,8 ... 72,0%). Также, установлено меньше рост количества жировой ткани у помесей. Удельный вес жировой ткани составляет 4,8% против 5,9% в цигайских.

В целом, установлено положительное влияние скрещивания на мясную продуктивность молодняка. Поэтому, для производства ягнятины и баранины рекомендуется использовать промышленное скрещивание овцематок цигайской породы с баранами асканийской мясо-шерстной породы с кроссбредной шерстью.

Дальнейшую селекционно-племенную работу с овцами цыгайской породы крымского типа необходимо направить на улучшение их мясных качеств.

Ключевые слова: цыгайская порода, помеси, убойная масса, убойный выход, сортовой состав мяса.

MEAT PERFORMANCE OF LAMBS FROM TSIGAY BREED AND CROSSBREDS WITH ASCANIAN MEAT AND WOOL BREED WITH CROSSBRED-LIKE WOOL

P. G. Zharuk, K. V. Zaruba

Abstract. *One of efficient methods for increasing sheep meat production and improvement of its quality is a wide use of crossing. Tsigay breed is very popular owing to its high vitality under various ambient conditions and combined performance. To increase the meat performance and improve meat quality, a crossing of ewes from the Tsigay breed of the Crimean productive type with rams from the Ascanian meat and wool breed with crossbred-like wool was carried out.*

Aim of the investigation is to evaluate meat performance, slaughter indices and morphological composition of carcasses of Tsigay lambs and crossbred ones.

The investigation was carried out in accordance with a generally accepted methodology of scientific experiments in animal husbandry, with dividing the animals into control group and experimental one.

Control slaughter was carried out according to a methodology for assessment of meat performance of sheep at weaning the lambs at the age of 4.5 months and at the age of 6.5 months after their fattening.

It is found out, that within the period of fattening (since the age of 4.5 months till that of 6.5 months) average live weight of young Tsigay rams increased by 12.5 kg and amounted to 39.3 kg. As for crossbred lambs, this index reached 40.7 kg, the growth mounting to 12.2 kg. Slaughter output of crossbred animals was higher by 0.7-0.9 absolute percents.

Both the purebred and crossbred animals have a sufficiently high specific weight of meat in the whole carcass (69.8-72.0 %). Fat content was lower in carcasses of the crossbred lambs. Specific weight of fat is 4.8% as compared with 5.9% in carcasses of purebred lambs.

Generally, it is found out that the crossing has produced a favorable effect on meat performance of lambs. So, it is recommended for farmers, who produce lamb and sheep meat to use the crossing of ewes from Tsigay breed with rams from the Ascanian meat and wool breed with crossbred-like wool.

A further selection and stock breeding of sheep from Tsigay breed of the Crimean productive type should be orientated towards improvement of their meat quality.

Key words: *Tsigay breed, crossbreeds, slaughter weight, slaughter output, varietal composition of meat.*